کېږدۍ

سلیمان لایق

خپروونکی

Ketabton.com

د افغانستان د علومو اکاډیمی
د ژبو او ادبیاتو علمی او تحقیقی مرکز
پښتو ټولنه

دوهم چاپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د شعر کیـــــــږدی هغو قهرمانو کارگرانوته اهداء کوم چې د سالنګ په سختو غرونوکې یې د خپل وطن دانسان د تلوراتلو لار سیخه او هواره کړه .

(سلیمان لایق)

(c) ketabton.com: The Digital Library

(د دوهم چاپ سریزه)

دا کـــــــېږدۍ

دا د سارابې تاتوبی بېړۍ چې سلګونه کاله په دې شګلنو او لمر وهلو دښتو کې ښکته او پورته ځی او راځی زما لپاره نه تمامېدونکې او بې انجامه مضمون دی ؛

دا د هغو سر ګردانو پر ګنو د خونړیو بریو، ترخو ماتو، دردوونکو مرګونو، لویو تباهیو او د هغه رټل شوی انسان سره د بې ساریو ظلمونو مضمون دی چې نه ماتېږي، نه ورکېږي او خپل انسانی غرور د چا پښنو ته نه غورځوي ،

د کېږدۍ ژبه د بادونو ژبه، د تالندو ژبه، د باران ژبه او کله کله د بیابان په ارت ګو ګل کې د اوږدو چوپیاوو او ژورو ترږمیو ژبه ده ،

د هغې سر ګذشت د یو سر ګردان او رنځ ځپلی ملت سر ګذشت دی چې له پېړیو راهیسی لوږو ، راځونو، دښمنیو او نه تمامېدونکو بې ثمره منـډوته ورشړل شوی دی ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما ترانې، سرودونه او داستانونه د همدې سارايي غمځپلی بېړۍ زمن او لونه دي او زه لا تر اوسه دچوپو او غمجنو دښتو د همدې تورې نافرارې کېږدۍ شاګردیم ،

په دې باور چې دا توره بېړۍ به د برې او نیکمرغۍ ساحل ته ورسېږي او په دې تکیه چې رارسېدونکی سباوون به هغې ته سور رنګ ورکړي او د تورو تنابونو پر ځای به پر هغې باندې د لمرزرین مزی وغځوی، خپلی سندرې په دې راویښېدونکو بیابانونو کې پیل کوم .

پر برېده چې دا د غمونو توره بېړۍ د راختونکې لمر په وړانګو کې سره شي .

سلیمان لایق

(دریم)

(c) ketabton.com: The Digital Library

(پیشگفتار چاپ اول)

بجای مقدمه

این مجموعه زیبا گلدسته ای رنگین از اشعار سلیمان لایق، شاعر انقلابی و عصیانگر دوران ماست. افتخار دارم که سطری چند بجای مقدمه برآن می نویسم.

شرایط چاپ این اثر گرانبها و سطور محدودیکه برای این مقدمه اختصاص یافته است، بمن اجازه نمیدهد درین جا به تشریع دقایق ادبی لطیف آن، از نظرگاه زیبایی شناسی هنری بپردازم و یا ارزشهای اجتماعی آن را به معیار وظایف یک شاعر متعهدد و مسوؤل چون سلیمان لایق، مورد ارزیابی انتقادی قراردهم. از سوی دیگر بهترین جوابگوی این دوسوال عمده و اساسی درباره اینکه: آیااستنباط شاعر از محیط طبیعي و اجتماعی اش چیست؟ و آیا مسایل مربوط به آن را چگونه مطرح و حل میکند؟ تنها و تناه خود شعر و اثر اوست و لاغیر!

معهذا، این حقیقت را نمیتوان ناگفته گذاشت که سلیمان لایق این شاعر

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیشاهنگ کشورما، به دو زبان دری وپښتو شعر میگوید ودر هردو زبان بطور کلی . اشعارش از لحاظ شکل (تصویر ذهنی و صورت ظاهری) ملی و تاریخی است او از لحاظ محتوی دموکراتیک و انقلابی . ملی و تاریخی بدین معنی که: تصویر های او از آوارگی صحرانوردان چادرنشین در دشتهای گرم و سوزان کشور تا رنجهای بیکران زحمتکشان اسیر و شلاق خورده کوهپایه های پربرف چونغر، از هیاهوی بزم آرایان کرسی پرست شهرهای ویران تا بساط ننگین برج نشینان مفتخوار قاعه های فیودالی در روستاهای ستمکش، از پیامبران خروشان اباسین تا به نبض آشنایان گردابهای آمو از عقابان پامیر تا شیران خیبر و همه آنچه درین محدوده جغرافیایی در حال شدن و گذشتن بود و هست و در چارچوب مناسبات اجتماعی . اقتصادی معین و فرهنگی ناشی از آن که دارای گذشتهٔ تاریخی خاص خود و ممیزات ملی مخصوص به خود بود و در زیر تأثیر قانونمندی عام تکامل اجتماعی تا مقطع زندگی شاعر رسیده است، با واقعگرایی انقلابی بصورت زنده و فعال ارائه و تمثیل می شود و آنچه مربوط بشکل ظاهری شعر لایق است ادامهٔ سنت های ارزنده و دارای نیروی حیاتی استادان کلاسیک شعر پښتو است که با نوآوری سالم، خلاق و تکامل دهنده مرحله نوین و جدیدی را در شکل شعر پښتو بنیانگذاری میکند و بدون اینکه به اصول انکشاف یابنده وقابل رشد زبان شعر در ادب پښتو پشت پا زند . باایجادگریهای خلاق درین زمینه، آنرا تکامل میدهد و ظرفیت هنری و تکنیکی بزرگتر و بیشتری بآن می بخشد .

و اما، محتوی دموکراتیک و انقلابی باین معنی که : سلیمان لایق، سخنگوی پرشور و انعکاس دهنده صدیق و راستین نیازها و آرمانهای توده های بزرگ اکثریت معروم جامعه ستمکشی افغانستان است و این نیازها و آرمانها را

(c) ketabton.com: The Digital Library

بمعیار جهان بینی علمی طبقه کارگر - این ذره بین حساسی و دقیق شناخت علمی هستی و ماهیت، حال و آینده و رهنمای عمل رهای بخش تمام زحمتکشان وطنی و جهانی که در آن زندگی میکنند - می سنجد . باساس ایمان خلل ناپذیر او باین جهانبینی علمی بود که توانست افتخار امتیاز نشراتی و مدیریت مسوول مبارز و پر افتخار پرچم (ارگان حزب دموکراتیک خلق افغانستان) این پیشاهنگ طبقه کارگر کشور و تمام زحمتکشان افغانستان ، این مبارز سرسخت و راستین راه تأمین حقوق ملی و دموکراتیک وارمانهای انقلابی اکثریت بلاکشیده خلق افغانستان این ترجمان صدیق ، بیانگر و مدافع بی ترس مبارزات جهانشمول طبقه کارگر بین المللی ، جنبش های رهایی بخش ملی و جبهه جهانی نیروهای پیشاهنگ ترقی و انقلاب در سراسر جهان را حاصل کند .

سلیمان لایق ، به‌عنوان یک شاعر با درک این مطلب اساسی و علمی که روبنای فاسد و از جمله پدیده های تأخرپسند فرهنگی ، در مقطع خاصی از فعالیتهای هنری چون شعر و شاعری - خاصه در جامعه که از لحاظ نهضت ملی و اجتماعی هنوز در مرحله قشری و احساسی قرار دارد میتواند برای تحمیق توده ها و منحرف ساختن نیرو های جوانان و مستعد بفعالیتهای انقلابی سلاح مؤثر و زهرآلودی باشد . بحق و بجا بمبارزه با شاعران مزدور و درباری و خدمتگزاران فرهنگ برسوده و فاسد طبقات حاکمه و ستمگر و نظام طاعون زدهٔ فیودالی برخاسته ، آنها را بشدت مورد حمله قرار میدهدو به‌آنها بی باکانه میتازد . بیائید این حقیقت را درین مجموعه و بخصوص زیر عنوان (له درباری شاعر سره) باهم بخوانیم و بدانیم که: او یعنی سلیمان لایق - این شاعر مردم، شاعر عصر و دوران رستاخیز توده ها ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

برای رهایی مردم محروم کشور خود از بیهوده گیها و بی فرهنگیها ، شاعران بزمها - بزمهای درباری ، بزمهای فحاشی ، بزمهای رقصهای عریان دختران بی حجاب و عشوه های دلیرانه بغرضی اطفای شهوات اهریمنانه ، بزمهای خمها و جامها ، بزمهای گناهها و هوسها ، بزمهای اقبال کاخها و ذلت ویرانه ها را بشدت محکوم میکند و باین می نازدو بجا می نازد که خودش ، یعنی سلیمان لایق ، شاعر توده های محروم ، فریاد غلامان ، رنج کارگران ، زحمت و ستمکشی دهقانان ، ادبار غژدی نشینان ، از پا افتادن مظلومان ، ناله ناتوانان ، اشک اسیران ، ننگ بزرگران ، مبارزهٔ کارگران و محبت و مؤدت خلقهای وطنش و سراسر جهان است . او میبالد که باین کار : بر تودهٔ باروت آتشی مینگارد : آری ! او چنین کرده است . او چنین خواهد کرد . و او خود را پرچمدار سنگر زحمتکشان کشورش میداند و میگوید : تا زنده است درین موقف پابرجاست .

زهی تصمیم و ارادهٔ انقلابی ! پیروز باد لایق و آرمانهایش

۲ دلو ۱۳۵۴
کابل

بارق شفیعی

(اووم)

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

ګڼه	عنوان	مخ
۱	یه خلکو خلکو !	۱
۲	اوږده لار	٤
۳	پلی	۷
٤	هېرشوی ګل	۱۰
۵	د نیوا په غاړه	۱۳
٦	ژیړې شپې	۱۸
۷	د شګوکور	۲۱
۸	وصیت لیک	۲۳
۹	سرګردان	۲٤

(اتم)

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰	کیږدۍ	۲۵
۱۱	چونغرته (۱۲) ترانه	۲۷
۱۲	چونغرته (۱۳) ترانه	۳۰
۱۳	چونغرته (۱۸) ترانه	۳۳
۱۴	چونغرته (۱۹) ترانه	۳۵
۱۵	چونغرته (۲۱) ترانه	۳۸
۱۶	چونغرته (۲۲) ترانه	۴۱
۱۷	چونغرته (۲۶) ترانه	۴۴
۱۸	چونغرته (۲۷) ترانه	۴۷
۱۹	شاعرته ! لمړی پیغام	۵۰
۲۰	شاعرته ! دوهم پیغام	۵۵
۲۱	د کنړ سین	۵۹
۲۲	له درباری شاعر سره	۶۲
۲۳	ورکه لار	۷۰
۲۴	ځوان شاعرته	۷۳
۲۵	یه خلکو ! خلکو	۸۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

يه خلکو خلکو

يه خلکو خلکو ، د وطن خلکو
يه وريو تريو ، د غرو و گړو
آزادي څه ده ، خپلواکي څه ده
يه درنه جارشم لوڅو لغړو

که وطن لوڅ وي ، که وطن وران وی
سمسوری څه ده ، آبادی څه ده
که لوټول وي ، که ړوبول وي
خپلواکی څه ده ، آزادي څه ده

بې روحه خاوره ، آباده نه ده
بې پوهی خلك واره بنديان دي
دا پښتی لوڅی ، دا په نس وږي
واړه مریان دي ، ټول غلامان دي

که آزادي ده، که خپلواکې ده
د څو سړو ده ، د ټولو نه ده
که واکداري ده، که کامراني ده
د يوې مانۍ ده، د شپولو نه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزاد هغـــه وي ، چـــې په تن پټ وی
آزاد هغه وي چې په نس مـــــوړ وی
آزاد هغه وي چې واک يې خپـل وي
آزاد هغه وي چې په ځـــان جور وي

آزاد هغه وي چې کـــوريې خپل وي
په جهـــان ښوري لـــونړۍ وينی
آزاد هغه وي چې په هـــــــر گام کی
هـــم تلک وينی هم کـــړۍ وينی

يه وږيـــو تـــږيو ، يه غــــــلامانو
ليـــږ رابيـــدار شئ، درنه قربان شم
په درواري شـــم، راگـــړندي شي
نه چې بوډا شم، نه چې ستومـان شم

راځئ چې يو شو ، راځئ چې يو شو
په گـــډه مات کړو دا ځنځيـــــرونه
راځئ چې پريکړو، راځئ چې وران کړو
مرغـــــلين پړي ، تور زنـــــــــــدانونه

له غـــرو رغـــو نه، له دريـــــابونو
له سپيـــــــرو دښتو، له تـــورو خونو
سره راپاڅـــول شئ، سره قــوت شئ
په سيـــــلاوونو ، په توپـــــــــانونو

اوس د بادونو مستو ثپو کې
ما ته رارسی ستاسی غږونه
د لمر په وړانگو جهان ته لیږم
ستاسی له قهره ډک فریادونه

یه لویه ولسه ته په ځان پوېږې
ته ستر قوت یې، ته لوی ملت یې
هم آزادي یې، هم نیکمرغی یې
هم عدالت یې، هم کرامت یې

د تاریخ کرښی، د زمان پاڼی
په تا ډکېږي، په تا غږیږي
دا کږې لاری، دا لوېې کندې
په تا سیخېږي، په تا سمېږي

که ثوک قوي دی، خو تا قوي که
که ثوک کمزور دی، د تا کمزور دی
له تا بل شوی، له تا جگ شوی
که چثرې اور دی، که چیرې شور دی

وږي دویم کابل ۱۳۴۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوږده لار

په تــــــوله سيمه کې بـــاران اوري
آسمــــــان ناري وهي وريـــځ ژاړي
زمـــــوږ د مخه په يوه خـــره باندې
يوه کــــــده لېږدي اوږده لار نغـاړي

ځو زړې خـــــولی په بـــاران لندې
په خـــــرې پرتې او به ترې داري وهی
شپيته کـــــلن بوډا له ښځی ســـره
پسې روان دی سختــــــی لاری وهی

د ښځی غېـــږ کې يو مـــاشوم ويده دی
کـــله چې تالنـــــــده شي وريږدي
موريې راټينگ کړی چې دی وژاړي
سريې خپــــل زړه ته برابر کېـــږدي

د باران ځاځـــــــکي لکه غشی راځی
سوړ باد په ستر گـــــو لکه ستنی لگی
د لار تېرې شـــگی په لـــــو ځو پښو
د چړو ځو کـــــو په شان سونی لـــگی

د بوډا پوزی نه اوبه څاڅی
باد چې پیاوړی شي ځگیروی کوی
کله چې وپرزي نو شکر وایي
بیا چې راپورته شي ستمی وهی

ای پردیسانو د وطن زمنو
ستاسی مړستون او ستاسی گور چیرې؟
چیرې خاپوړی چیرې لوبی کوئ
ستاسی روغتون او ستاسی کور چیرې؟

آیا دررسی د زمان سندرې
چې درست بشر یو کلی کور بولی
خو تا پخپل پراخ هیواد کې ولی
نه څوک شریک او نه خپل ورور بولی؟

باران خو گورئ چې قطره قطره دی
چې سره یو شی لوی دریاب جوړ کړي
بیا چې په یوه لارهکې سر کېږدي
کاڼی پرې باسی او سیلاب جوړ کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

په تــــــوله سیمه کې بــــاران اوري
آســمـــــــان ناري وهی وریـــــځ ژاړي
زمـــــــوږ د مخه په یوه خــــــره باندې
یوه کـــــــده لیږدي اوږده لار نغــاړي

دغوایي ۱۳ کابل ۱۳۴۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلی

د او چتـــــو غـــرو په منځ کې
په اسفالت ســــــړک روان و
مــلا دردمنه ، پښنې چـــاودې
لاره لـــرې وه ستـــــومان و

لـــــړې پلنې وې په غـــــرونو
راروان یاغـــــــــی توپـان و
لاروي ته ور په یـــــــاد شول
په دې واټ کې خپل کـــارونه

د دې غـــــرو په مـــاتوو کې
خپـــــلې هڅې ، زحمتـــونه
کلنــــــګونه ، زنبیـــــلونه
ســــاړه ژمی ، سخت کـــلونه

کلـــکې پرښې مې کړې ماتې
سرکش غـــرونه مې هوار کړل
سین مې سیخ که خپل بستر کې
سیـــــلاوونه مې مهـــار کړل
ستـــر پلـــــونه مې تیـــار کړل
توپـــــانونه مې ایسار کـــړل

(c) ketabton.com: The Digital Library

په بريتـــــــو د مســـــاپر کې
يوه ترۍ مســــــکا پيدا شوه
په ســــــاده زړه کې يې ويښنه
يوه خـــوب وړې تمنـــا شوه
«کاشکې بيـــا په دغو غرو کې
د کـــارونو سوه غوغـــا شوه»

« کاشکې بيـــا دغـــو دروته
پخـــــواني ملـــگري راشي
کاشـــکې بيـــا په دغـــو لاره
لمـــــر راوخيـــژي رڼـــا شي
کاشکې بيـــا زمـــا غـــوبږو ته
د مـــــاشين سنـــــدره راشي»

«کاشـــکې دغه ځيـــږه لاره
بيـــــا زمـــــوږه د کـــارو شي
په هـــــر موړ او هره څـــوکه
مــــــاشينونه په نــــــارو شي
دا وطـــن او دغـــه سيـــــمه
د جهـــــان د ننـــدارو شي»
نا څـــاپي ورباتـــــدې راغي
يو مـــــوټر له پاسو غـــرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شګې ختې یې وربـــاد کړې
دی یې ویوست له اوبـــونه
پنـــډیې ولـــویده له شـا نه
رابیـــــــدار شو له خوبونه

او سیـــــلی یې را اوچت شو
له ګـــــوګله سره لمبه شو
په یوه تیـــــږه باندې کیناست
په خپل ځــان باندې اخته شو

وی یې«بیا دغه شین سترګې»(۱)
مـــــاته ولی په غصــه شو
اې دغـــــــرونو مساپره !
دهر چـــا ده خپـــله برخه

تر خو دا آسمــــان ولاړ وي
و به نه وزې له دې نـــــرخه
څه اوچت څه لنـــډوه یې
دغه تـــوره اوږده کـــرخه

دغبرګولی ۶ سالنګ ۱۳۴۲

---

۱ ــ شین سترګی – آسمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیر شوی گل

د يوه خـــوږ له څنـــگه ناست يم
ستـــــــړی شوی ، سا نيـــــولی
پښی تـــر دوړو لانــــــــدې پټې
وږی تـــږی ، لمــــــر وهــلی

نظــر وړمه اې خـــوا دې خـوا
په پوټيـــــو په اغــــــزو کې
کـــــــله لوېږي په کـــربوړو
کـــــــله ښوري په وښـــو کې

د ميـــــږيانو ځالی خـــــوا کې
سو اوږده پـــــــانه پــــرته ده
بــــاد راوږې ، لمــــــر وهلی
يېره شــــوی ده ، ورســـــته ده

خــدا زده خـــدازده دغه پــــانه
چــــا راوړی له باغـــــــــونو
کـــوم شپـــــانه په لښته پـــورې
سيـــــــــلاوونو ، که بـــادونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او دا پــــــانه پــــــانه نه ده
دا یو گـــــــل دی رژیـــــدلی
بې باغـــــــــوانه راشین شوی
لـــــــکه ستـوری ځلیـــدلی

پســــــرلی راغــــــــوږولی
یـــــوه شیبه یې خنــــــدولی
تنهــــــایي له پښـو لـــوولی
د جـــــــوزا لمـــــرو وژلی

ته بې سره د بیـــــــــدیا گـــله
څه بیـــــځایه زرغـــون شوی
د ســــاره په چپـــــــاوو کې
تبــــــا شوی، زبـــــون شوی

نه چـــــا باغ کې کینـــــــولی
نه چـــــا زلفو کې ټومبـــــلی
یوه خــــــوله یې خندیـــــدلی
بیـــــــا دستی یې رژیـــــدلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه په مینه کې بدنــــــــام شوی
نه قاصـــد د کــوم پیـــام شوی
نه وږمـــه د کـــــوم مشام شوی
نه د بـــاغ شوی، نه د بـــام شوی

نه بــــــورا درنه تــــاو شوی
نه بلبــــــــــل درنه خبـــر شو
نه ځـــــوځان چـــا درنه پریکړه
نه لښــــــتی دربــــــــرابر شو

زمـــــــا په ژبـــر لمـــر وهلی
وینــــــه وچه، رنـــــګ بایللی
سر په خـــــــاورو ایښــوولی
بې ګنــــــــاه له مینځه تــــللی

د بیــــــدیا هیـــر شوی ګــــله
ته لا ښه یې، زه دې ستــــــایم
زه کـــه مــــــرم که تبــــا کېږم
یک تنهــــــــایم، یک تنهـــایم

د چنګابښ ۱۵ کوهدامن ۱۳۳۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نیوا په غاره [۱]

نیـــمه شپه ده زه بیـــــــدار یم
خوب مې نشته ، خوب به څه وي
څـــــوک چې ما بیـــدرده بولی
درد به څه ، آشـــوب به څه وي

• • •

زړه مې غــــواړي چې ناري کم
د نیـــــــوا د سین په غــــــاړه
لیــــــــونی په ځان خبـــر کړم
پې کـــم خـــــلاصه خپله غاړه

• • •

د اسحــق په کــــــــلیسا کې
لا جـــــاري د مـــزدور وینی
دا خــــوزه گنــــاگار نه یم
چې ته ړونــــــدیې نه یې وینی

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلــــته هـلته ، ښکـــــته پورته
توپــــــانونه ، توپــــــانونه
لا خوځېـــــږي، لا جـــګېږي
بحـــر بحـــر ، غرونه غــــرونه

• • •

لا د سرى د ميــــــدان خواکې
پورته کېـــــږي فـــــــرياد ونه
په نيــــــــــــوا لا روان دي
د تاريــــــخ انقـــــــلابونه

• • •

دا زانــــــــــګو د انقلاب ده
زړه ځــــــــــاله د بازانـــو
نوى کـــــور د نويو خلـــکو
اميـــــــد ځاى د نامينـــدانو

• • •

اې پيغلـــــوټو اې ځـــــوانانو
اې سپين پوستو ، اې تـــور پوستو
سره يو شئ ، سره يــــــــو شئ
اې تور څڼــــو ، ژېړ ويښتــــانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ځـــان وینمه شرمېـــږم
ژبه گـــونگه ، سر بې شوره
ژونـــد بې نوره، زړه بې عشقه
پښې مــــاتې، مټ بې زوره

• • •

اې د ژونـــد خـــوږه نسیمه
یو څــه زور را ، یو څــه اور را
نه زړه کې لمـــــر د عشق را
په دې لمـــر کې ګرم کور را

• • •

یا تـــرخه را ، یا خـــوږه را
یا شـــراب را ، یا کـــوثر را
یـوه لحظه کې ، یـوه شیبه کې
یـــوه لمبه را ، یـو شـــرر را

• • •

زمـــا زړه ته لـــوی محل را
زمـــا کـــور واړه جهان که
څوک راورونه که څوک خوندې
یو وجـــود راته انســـان که

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمـــا نظر لـــکه د بـــاز که
پلن په غـــــرونو، خپور په تږو
زمـــا ليـــمه لـکه باران که
هـــم په لـــوړو، هـم په ځوړو

• • •

مـــاته هسې ستـــر گې را که
چې سپين ووينـــم په تور کې
مـــا له هسې توفيـــق را که
چې ايـــره نشم په اور کې

• • •

د مظلوم او ښـــکې درياب که
تژې او چت که توفـــــانونه
پرې خوره بريښنـا د عشق که
ترينه جـــــوړ که جهانونه

• • •

يو جهـــان د انســـــانانو
چې کې خـــوار او امير نه وي
چې ځگيروی ترې نه پورته نشي
څوک د بل چـــا اثير نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې د ژوند خوږه نسیمه
لېږ راغبرګ شه په بازانو
د دې دښتو په خوب وړیو
د دې غرو په لیونیانو

• • •

یو ځل وینې که جګې جګې
دا زمرې له دې ځنګلو
یو ځل پورته دا پردې که
له خیبر او له ګوملو

• • •

اې د ژوند خوږه نسیمه
ولې چوپ یې لېږ ګویا شه
خیر که موږه دوزخیان یو
لېږ پخلا شه ، لېږ پخلا شه

د جولای ۱۰ لنینګراد ۱۹۶۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژېړې شپې

هــره خوا گـــلان خزان ځپـلی دي
باغ کې د بلبـــــل ځاله ویــــرانه ده
وریځــــو بیا د غم ژړا سر کړې ده
دا د غــم نــړۍ په غـــم ودانه ده

● ● ●

بـاد د ونو پانـــــــو کې نارې وهي
منی یې غـــــوږو کې څه ویلی دي
سترگې د فلـک له وینو ډکې شوې
گـــــوره زمـــانې بیا څه کړلی دي

● ● ●

پاڼې د چنـــــار لــــکه زما هیلې
ژېړې ژېړې ښــکارې رژېـدلی دي
ژاړې د تاکـــــونو لوخو څانگو ته
ستـــر گو کې یې وینې تو کیـدلی دي

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

هالته د زړې کـــــلا په وره باندې
ګونګ بیـــا زړې شوې ترانې وايي
ګـــوره په دې شپه کې دا زړه بـــلا
بیـــا د چا افسون ته افســـانې وايي

● ● ●

ناست یمه ، زنګیـــږم په غمونو کې
تـــوره شپه روانه ده منـــزل وهي
پـــورته د آسمان په لرې سیمـو کې
ویځــو کې یو ستـــورى ځل وهي

● ● ●

کـله د کږتې په تور لوګجن زړه کې
وخـــاندې یوه هیله راته ورانه شي
څو چې زه له خـوبه سترګې پاڅوم
بیـــا هغه ویـده شي پښیمـــانه شي

● ● ●

وړانګې د سـکروټو د کوټې په چت
ربړدې لـــکه مینه زمـــا په وینو کې
غـــم په توره شپه کې اسیر کړى یم
خوځي مې په پـلو او په رګونو کې

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې د منی ژیړ او کـــــرار شپـــــو
وخوځېږې، لرې شې او تېرې شې
پرېږدې چې د واوره بړستن پـلنه شي
پټې شي تر واوره لانـدې هېرې شي

● ● ●

وځـــلېږه ته اې مقـــدسه لمـــــره
رنګ کړه د سبا د پسرلی ګــــلان
دغه غمځپـــلی خـــاوره ګرمه که
وخنـــــدوه دغه ژړني آسمـــــان

د لړم ۳ کابل ۱۳۴۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شګو کور

څه ده د ژونـــد د ماشومـــانو آرزو
چې سپېرې خـاورو کې خوسی وهي
له تشو شـــــګو نه مـانۍ جوړوي
ګټې رابــــــــــاسي او ستمی وهي

• • •

اې د کـــوڅو خورو ورو مـــلګرو
راځئ چې نوې لـــــــوبه ساز کړو
دغه شـــګلن کــــورونه ونـــړوو
ځـــان له دې خـاورو بې نیازه کړو

• • •

دغه د شـــګو ناتمـــام کـــورونه
زور د سیــــلاو او زلـــزلو نلري
دا تـــورې خاورې، دا فاني باغونه
ارزښت د جنـګ او د دعوو نلري

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځ چې هیـــــلې څه رنګینې کړو
راځئ چې نوې تــــــرانې ووایـــو
د زمـــــانې په دې زړو غـــوږو کې
د ژونـــــدون نوې افسانې ووایـــو

• • •

مـــــلګرو اې خورو ورو مـــــلګرو
له دې ویـــــرږم چې ناښاد به شئ
د زمـــــــانې د توپـــــانو مخې ته
که سره یو نشئ بربـــــــاد به شئ

د تلې ۲۰ کابل ۱۳۴۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

وصیت لیک[1]

کله چې مړ شمه یارانو ما
تر تورو خاورو لاندې پرې باسئ
په ډېر پراخه او ناپایه بیدیا
د خوږ یوکراین زړه ته مې ښکېباسئ

هسې چې ارت او هوار دښتونه
درست دنیپر او د هغه څنډې
ښکاري او وایې وري زما غوږونه
د سین غورکې او د څپو منډې

پرې باسئ ما او تاسې پاڅېږئ
بندونه مات کړئ، کړۍ و شرنگوئ
د دښمنانو په ناپاکو وینو
فتح او برى ملګرو ولمبوئ

کله چې نوې کورنۍ جوړه شي
هغه چې ستره او آزاده وي
تاسې په نرمه مهربانه ژبه
یوه شېبه غواړم زما یاده وي

د اکتوبر شپاړسم ۱۹۶۷

۱ــ دا شعر د اوکراین د مشهور شاعر تاراس سوچنکو اثر دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرګردان

خوځـــــمه د ژوند له قــــافلو سره
زه يو د مـــــــزلونو سر ګــــردان يمه
خــــدازده دغه لاره کـــوم پلو ته ځي
زه دا هســـې چـــــا پسې روان يمه

• ● •

څه وايي د ژونـــــــد مساپـــرانو ته
دا د کــــــاروانونو د غمو جـــرس
کومې خوا ته ځي څه يې په زړه کې تې
دا بيــــــابان ګرده ليــــونی هوس

دوړي ٦ کابل ١٣٣٨

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېږدۍ

هالته د وچ ډاګ په لمنه بانـــــدې
د منی بـــاد ته یو کېـــږدۍ رپېږي
په دې کېږدۍ کې یو رنځوره ښځه
اور بلـــــــوي او له درده ژړېږي

د کمیسه له تــــــرازو څـــخه یې
د بې پنا صورت پوستــکی ښکاري
د وجـــود غوښه یې رنځور خوړلی
په هر اندام کې یې هډوکی ښکاري

یو ډنګر سپی ګرد له کېږدیه ګرزي
یوه زړه اوښه په اغـــــزیو چوده
د خـــاورو دوړو کـــاروانونه روان
د مـــازیګـــر ستـــرګه په کېنستو ده

دغه کېـــږدۍ دا مســــاپره بېړۍ
چې لارې نغـــاړي او مزلونه وهي
کومه خوا درومي، چېرې لاره کوي
د څه لپـــــاره واټنـــــونه وهي

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې تــورې تعــورې د ساره بیـــړۍ

د بې وطــــــنه پوونــــــده وو یاره

وایه چې کـــــــله به منزل ته رسي

ستــا د ستـــومانه ژوند اوږده لاره

د تلی ۲۵ کابل ۱۳۴۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۱۲) ترانه

پرون پردیسـو اواره وريځو
چونغره، غـوږ کې تا ته څه ویل
له کـومه رنځه يې شـکوه کوله
چې کړې شپه يې ستـا ښنو ته ژړل

● ● ●

دا ابدي پرديسـان چېـرې درومي
د دوې د منـډو سرانجام به څه وي
ولې په غـرونو، په رغونو ګـرزي
ددې ستومان کاروان مرام به څه وي

● ● ●

کـله اسمان کې داوښانو غـوندې
غـلي خوځېـږي او منزلونه وهي
کـله وحشي شي، توپاني شي پسې
په غـرو وردانګي يرغـلونه وهي

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

کيږدۍ

کــله شي ښکته د چتـــــريو په څير
د غـــــرو لمنـــو ته خيمې ووهي
کــله هيلۍ غونــدې د سين په اوبو
ښـــــکته شي ولامبي غوپې ووهي

• • •

کــله د غرو پڅو کو څو کو بانـدې
کتــــار کتار شي کــــارونه ترې
کــله شفق کې سره لمبه شي داور
سپينو مالـــــوچو کې اورونه ترې

• • •

کــله د شنه اسمـــان په پــاکه دړه
ايرانوونـــــکې تصـويرونه باسي
کله سپــوږمۍ ته پالنګ وغوړوي
خپـــل ترې ترې ارمـــانونه باسي

• • •

کــله د واورو انبــــارونو څخه
لمن راڼ که کـــړي توپـان راولي
کله بيا خـــاندي او سندرې بولي
پسرلی وروزي او ګـــلان راولي

• • •

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله تر پښنو کړي بيا سينونه غرونه
په پراخ اسمان کې سر گردان گرزي
نا معـــلوم لوري ته مـــــزلونه وهي
اوړي را اوړي او ايران گــــــرزي

● ● ●

چونغره زه هم ستومـان شوی يمه
له دې بېخونده ساړه ژونده څخه
رائحه په گـــــړه بانـــــــدې ولتېوو
لاره د تېښتې له دې بنـــــده څخه

● ● ●

د دغو گرزندو وريځــــو په شان
ازاد پـــــرواز، ازاد سفر غــــــواړم
چې ما پراخو اسمـــــــانو ته بوزي
هسې شهپــــــر ، هسې وزرغواړم

● ● ●

څــــــرخم به ، رغـړم به بهېږمه به
تــــــــل به ازادې تــــرانې وايم
د اسمــــــان ستورو او پيرونو ته به
د سړې څمــــــکې افسانې وايم

دلیندۍ ۱۴ کابل ۱۳۴۱

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۱۳) ترانه

اې د بلا او حـــــادثو چونغــــره
بيا دې په ږېره باندې سپين ښـــکاري
نه نه په غـــــاړه دې د اورو اميـــل
لکه د سپينـو لونـــــگين ښـــکاري

● ● ●

د سپينـــو واورو تر دليـــــو لاندې
عجيبه درونـــد او ښايسته ښـــکاري
ځومـــره مغـــرور او بې پروا يي ولاړ
له درست جهـــانه وارسته ښکاري

● ● ●

ستاېې په څه چې سين کنـــګل نيولی
او کب نيوونکې کبـــان نشي نيوای
يا رنځـور غاړی او کمــــزوری بوټيه
په دغو واورو غــــــرو اه نسي ختای

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستاېپې څه که ستا په لـوړو غوړو
واورې له بـــاد سره نښـاوې کوي
يا خواره مور خپلې رنځورې لورته
شو ګيـــرې ګالي او ژړاوې کـوي

• • •

ستاېپې څه که للمي کـاره بزګر
لــرګی او بوټی د خپــل سون نلري
ياېپې ماشوم چيرې ګــريوان ګرزي
مـــوريې ګنـــډلو ته يوه ستن نلـري

• • •

ستاېپې څه که مساپر مــــزدوران
لخ کـــاره پاتی دي او کـــور نلري
يا هغه مـــزی بې شعوره سود خــور
پخ چـــا زړه سوی نلري، ورور نلري

• • •

ستاېپې څه که دوطن حاکمـــان
خلـــکو ته ګوابنې او بېګار چـلوي
په هغو لارو چې خـــر نشي ختــای
په انسانـــــانو باندې بـــــار چلوي

• • •

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو ته همـــــداسې بې شعـوره اوسه
ستاېې زمــــــوږه له دردو سره څه
تا ته د واورو خــــولۍ تاج برېښي
ستاېې له لــوږو او مرگــو سره څه

د مرغومي ۱۰ کابل ۱۳۴۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۱۸) ترانه

اې د ډبرو تـــــور دېبې چونغـــــره
ما وې چې ويښ دې کم ملګرى به شي
د ستمـــــــګرو د سر کـــانى به يې
د زيارستونـــکو د زړه ځورى به شي

• • •

ما وې چې ويښ دې کم ، مرچل به شي
د دې يـــــــاغي زړګى تسل به شي
زمـــا د سرې مينى محـــــراب به شي
ژونـــد به شي، منـــله او تکل به شي

• • •

ما وې چې ويښ دې کم، عيسى به شي
دې ويـــدو خــــلکو ته به سا ورکوي
په سړو سمڅـــــــو کې به اور بلوي
تيـــــارو درو ته به رڼــــــا ورکوي

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماوې چې وينې دې کم، جهان ويښ شي
ته لا ويـــــده يې خو جهـــان ويښ شو
دغه کــــارگر، دا هستوونکې جهان
دا د هستۍ جـــوهر انسان ويښ شو

● ● ●

اوس که ته نه پاڅېـــږې، مه پاڅېږه
په کروندو کې دې دهقـــان ويښ شو
ما لا د يوې بريښنــــا سوالونه کول
خو داسمان په زړه کې توپان ويښ شو

● ● ●

اوس راويښ شوی د پېــړيو غـــــلام
په مړو رگـــو کې دې ژونـدون خوځي
له هر کمــــــره د عشـــق اواز وزي
په هـــره لويشت کې نوی يون خوځي

● ● ●

اوس راجگ شوی دی جهان جوړوي
دا زيار ځپــــلی، رټل شوی انســـان
داغ د پرون ربړ گـــــالونکې اسيـــر
دا د سبــــا د کائنــــاتو سلطـــان

د چنگاښ ۲۵ پلخمری ۱۳۴۷

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۱۹) ترانه

دغه راوري د بـــاران څـــاڅکې
که له خوږمن زړه د توپان څـــاڅکې
یا ســــره ایشی په دره دره کـــې
هم د باران ، هم د توپـــان څـــاڅکې

● ● ●

که سره یـــو شي درانې قطــــرې
وطـــن به واړه شي څپـــې څپـــې
نرمې اوبه به شی تیـــرې تیـــرې
د گـــلو پانې به چـــړې چـــړې

● ● ●

هلته دغرو په څوکو څوکـــو باندې
په تورو ویځـــو کې بریښنا ځغـلي
د خوب ځپـــلی ښار په خښته خښته
د ژونـــد د تالندې غوغـــا ځغـلي

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پسرلی د بـــــاران ښکلې شرنګی
د امیـــــدونو ترانې خـــــوروي
د زړې خـــاورې په ستومان زړه کې
زیـــری د نوې زمـــانې خوروي

● ● ●

په مـــړه بیـــــدیا به پسرلی راشي
زه په چمن کې نــــوی ژوند وینـــم
مــــړاوي ګـــلان به وزر وغوړوي
زې له سبـــا سره پیـــــوند وینم

● ● ●

چونغـــره وغـــبروه وغـــبروه
نوی انســـان ته د سبا ســـازونه
پرېږده چې واوري دغه نوی انســـان
د خپـــل وطن د مستقبـــل رازونه

● ● ●

د بــــاران غبر د امیــــدونو ســـرود
د خـــورو خــــلکو د ننګونو سرود
پرېږده ویـــــده غـــوبرو ته وغبروي
د زیارایستونـــکو د جنـــګونو سرود

● ● ●

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغـــره اې زما د ارمــــان چونغره
زمـــــا د شعر قهـــــــرمان چونغـره
دې خپل گـــوگل ته خو اېږ. ننه باسه
يو څه زمـــــا ياغی توپـــان چونغره

● ● ●

پرېږده سرې ډډې دې گـــرمې کړي
دغه شعــــــــرونه ، دغه سرې لمبې
پرېږده د غـــوږ پردې دې ولړزوي
د وطنپـــــــال زړه ابـــــدې نارې

د تلی ۱۳ دهانهءغوری ۱۳۴۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۲۱) ترانه

چونغـــــره ستـا په تړو تړو بانـــدې
زمـــوږ داوښـــکو بارانـونه اوري
خـــو دا درحم اوبه نه دي گـــوره
په تا دخـــــلکو غضبـــونه اوري

● ● ●

ستـــا په درو کې بیا دکـــار پرګنې
دحاکمـــــانو شـــلاقونه ګـالي
دتا له څوکــــــو تر لمنې پــورې
دځو لیــــــوانو یرغـــلونه ګالي

● ● ●

دتا هر کـــــانې دبزګــرو دسر
دتا هر اغـــــزی دهر بزګر دځګر
دتا هر اور دبیــــــوسانو په کـور
دتا هر سیــــــل دمـزدورانو د در

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تا لمـــن د بې لمنـــــــــو لمن
د تا هستی د بې حاصــــــلو هستی
د تا غوغـــــا د نازولو غوغـــــا
د تا مستی د مستبـــــــــدو مستی

• • •

د تا ځوځـــان د بزگـــــرانو برخه
د تا غنـــــم د نازولـــــو شومه
په هـــره لاره کې دې ایښی تــلک
په هـــره پوله کې دې لــــکه لومه

• • •

د تا خــوراک د بزگـــــرانو غوښه
د تا شراب د زیارایستونــــکو وینه
د تا امیـــــل د دوی د رغوو پـولۍ
خـــو د تا مینه د ظالمـــــــو مینه

• • •

اې د ظالمـــــو مستبـــدو کوره
ایــا زنـــــگونه د زمـــان درځي
مــــوږه یې وینـــو په رڼو سترگو
چې ستـــــالمنې ته توپـــان درځي

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن یا سبـــا سرې بخـــونې وریځې
ستــا هرې پرښې ته پیغـــام راوړي
دغو بزگـــــرو دربـــــدرو ته
زیرې د جنـــګ او انتقـــام راوړي

● ● ●

بـــــاد دغضب به په دره دره کې
بولۍ د ولس د ویښېـــدو خوره کې
دا د ظالمــــــو د دوران نښې به
واړه له بېـــخ او له ریښې چپه کې

دمرغومې ۱۰ پلخمري ۱۳۴۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۲۲) ترانه

اې د شعـــــــرونو او الهـــامونو چونغره
بیـــــا مې مغـــــــزو کې ترانې خوځې
ستـــــا د کمـــــــرونو په قدم قدم کې
د ژونـــــــد د میني زلـــــــزلې خوځې

● ● ●

گـــــــلان خپاره کړه چې بلبل دې شمه
خپـــله مستی کې یو غوغـــا خـوره کم
بې روحـــــــه تړو ته دې ســـــا ورکم
په مـــړو رگـــــو کې دې رڼا خـــوره کم

● ● ●

ستـــا په هر مـــــوتی کې د ژونـــد سرود
له ورایه وینـــــــم چې ځپـــــان خوځي
ځـــــــکه زما په لیـــــــونی شعر کې
د ځـــــــوانو هیـــلو یو جهـــان خوځي

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

گــــــلونه وغـــوړوه جـــــار دې شم
شپې د بهــــار دي چې بهــــار شي مست
خیـــــر دی خیـــــــر دی که تــــږی یمه
پرېږده چې تنــــــده او خمـــار شي مست

• • •

پرېږده چې خـــــاورو ته دې وغـــــږوم
د ځـــــــــوانی مینــــی ترانې تـــــــرانې
په مــــــــړو هــــډونوکې دې وخوځوم
بې حــــــــــــرکته زمــــــــانې زمانې

• • •

وریځـــــــې رابــــــولمه چې واوروي
ستــــــا په کمــــــرونو د رحمت باران
بریښنـــــا به وبــــــاسي په وچــو تړو
زمــــــا د مینې ابـــــــدي عنــــوان

• • •

خپــــــلو شعــــــرونو ته به ژوند ورکم
ژونــــــــد ته به نوی شانې خوند ورکم
ازورده هیـــــلی به پخـــــــلا کمه بیــــا
مـــــات شوی زړه ته به پیـــــوند ورکم

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغـــره، اې زمــا د شعر چونغـــره
ځـــو چې نړۍ وي ته ابـــــاد اوسه
د زمـــــاني له چپـــــاوونو ښخه
تـــــل په امـــــان اوسه، ازاد اوسه

د چنگاښ ۱۳ کابل ۱۳۴۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۲٦) ترانه

چونغــــــره بيا سپيني يــــــاغي وريځې
کيښودې ستا په ځيږو شونډو شــونډې
دا د اسمــــــــان د حـــوادث لـــــولې
دا د توپـــــان د تنـــــدرونو کـــــوندې

● ● ●

بيـــــايې شــــلولې دې جـــامې ته تنه
چاک د حــــرير نه يې پنډې ښـــکاري
په اوسيـــــــلو کې يې د تيـــو کـــوبې
لــــــکه څپـــو کې چې بيړۍ ښـــکاري

● ● ●

څومــــــــره وحشي ده دا اسمـــــان پيغله
دا د حـــــــرير د پاغـــــــوندو جوړه
دا د سپوږميــــــــــو له مــــــرمرو وتې
دغه د ستـــــــــــــورو له ايرو جــــوړه

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواړه مین یو خـــــــو د دوو لارو
زه د ننـــــــګونو، ته دنجــــونو مین
ته د لیــــــــلی د اننــــــګونو مین
زه په لمبــــــو چې د جنـــګونو مین

● ● ●

ته د اسمــــــان د سپینو نجــونو عاشق
د رڼو شپـــــو دوصالـــــــونو عاشق
زه د سرې ځمــکې په مره ګوګل کې
د زلـــــــزلو او توپـــــانونو عاشق

● ● ●

ته د ښــــکلا او مکیـــــــزونو لیوال
زه د لمبــــــو دیرغــــــــلونو لیوال
ته ترږمۍ کې د خوبـــــــــــونو مین
زه په تیـــارو کې د جنـــــګونو لیوال

● ● ●

تا زړه بایــــــللی د اسمــــــان په مینه
مـــــا زړه بایـــــللی د انسان په مینه
ته له خپــــله عشقه ټول جهان جاروي
زه چې ژونــــــدی یم د جهان په مینه

● ● ●

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه شوو چې ایل شوو دا یاغي عشقونه
ښې شوې چې تم شوې دا ناتمه منډې
ښه شوو پوره شوو دا زموږ ننـــګونه
ښې شوې عبث شوې داسمان ملنډې

دلیندۍ دوهم ۱۳۵۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۲۷) ترانه

چونغــــره اوس دې په خــورو درو کې
زمـــا د گــرمو چیغـــــو زور ولید؟
بیــا دې په سترگو د زیار کښ انسان کې
د راویښ شوی ژونـــــدون شور ولید؟

• • •

بیــــا خو دې ولیـــده چې وسپـږېده
په مـــړاوي گل کې ویـده شوې خندا
د زمــــانې سترگـــو کې وبرېښېـده
زمـــور د تورې غـــلی شوې برېښنا

• • •

ستوري دې ولیـــدل چې وځځېـــدل
ستـــا په اسمـــان لکه په گلو پرخې
سپوږمۍ دې ولیـــده چې وې ایستلی
ستـــا په لمن د سپینـــو زرو کــرښې

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

غـــــرونه دې ولیــدل چې ولـــړزېدل
درې دې ولیـــــــدې چې وخوځېـدې
لېـــــوان دې ولیدل چې وتښتېـــــدل
رمې ددې ولیـــــدې چې ونخېــــدې

• • •

اسمـــــــان دۍ ولیـــــده چې وغوړېده
وریځې دې ولیــــدې چې وځــړېدې
سیـــــلاب دې ولیـــــده چې وخوځېده
ځپې دې ولیــــــــدې چې وځرخېدې

• • •

وطن دې ولیـــــــده چې پاځېـــــــده
خلک دې ولیــــدل چې وښورېـــــدل
دوستــــــان دې ولیــــدل چې وموسېدل
دښنه دې ولیـــــــدل چې وژړېـــــدل

• • •

دا د راتلـــــــونکې رسېـــــدنکې توپان
د سر اغـــــاز او د راتــــــلو نښنه دي
د دې وطن په دردېـــــــــــدلی زړه کې
د سره ژونـــــــدون د وینښېدو نښنه دي

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا به له هســــــکه تنـــــدرونه اوري
دا به په ثمــــــکه سرې لمبې خوځي
زمـــــوږ د سرو ننـــگو په فخر کې به
د ټولو خـــــــــلکو پل او پلی خوځي

● ● ●

اوس خو دې وليدل چې وغـــــورځېدل
له غټـــــو خرو نه طــــلايي زينـــونه
د طبيـــــــــلو په سوړو ننـــــــــــوتل
بيــــــرته يې واچـــول په ځان ځلونه

● ● ●

ما چې سندرې وې دغرو اغـــــزو ته
هغو اغـــــزيو اوس گـــــلان راوړل
هغه د گلــــــــو د ژوندون دښمنـــان
د قبـــــــر غاړې ته زمـــــان راوړل

● ● ●

چونغـــــــره ، اې د افسانو چونغـــــره
زمـــــــا د گـــرمو ترانو چونغـــــــره
اوس خو تازه که دژونــــدون سازونه
د وينښيـــــــدونکو ولسو چونغـــــره

د چنگاښ ۲۸ کابل ۱۳۵۳

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاعر ته[۱]

(لومړی پيغام)

اې د بنـــــدو او زولنــــو شاعره
د وږيـــــو تبنيـــــو پښتنو شاعره
لادر کې شته دي څه سکروټۍ که نه
د پرونيـــــــو سرو لمبــو شاعره

● ● ●

تسا په سندرو اوس کامونه خوځي
گــوره چې غلی نشي ، هېـر نشي
زه د اسمـــان لـــــوبه بدله وينم
گـــــوره له خپله هـــوډه تېر نشي

● ● ●

له هـــر اوازه سيـــــلاوونه وزی
له هـــره شعره زلـــزلی خوځی
له هـــره چيغی د مـــــردانو سره
د ژونـــــــد او هيـلو قافلی خوځی

● ● ●

۱ ــ له شاعر نه مراد اجمل خټک دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

وچه بېـــدیا به سره ګلونه راوړي
په هدیروکې به خنـــدا خوره شي
د دې تیارې ځمکې په ګېده کې به
د ښنتنې توژې بریښنا خـوره شي

● ● ●

په لوړوڅوکوتورې وریځې خوځي
په درانه نس کې سیـــــلاونه لري
په غصه شوي دردېـــدلی زړه کې
ځـــــوانې څپې او تنـــدرونه لري

● ● ●

د هـــــرې تالندې اواز کې ګوره
د نوي عصـــــر پیغامــونه لېږدي
د غــرو د سره افــق نه پورته ښکته
د نوی ژونـــد انقـــلابون لېږدي

● ● ●

د هنـدوکش د باران هـــره قطره
مخ په اتک او ابــــاسین درځي
دلته د تللـــــــو بـــله لاره نشته
هرڅه چې خوځي لکه سین درځي

● ● ●

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سحر باد چې ستا باړ خو مچوي
دغه زمـــــوږه او سيــلی دي کنه
ستا د زړګی دا غـوټه غـوټه وينې
ګلــــونه زموږ د پسرلی دي کنه

● ● ●

پام کوه ګوره درنه مړا وي نشي
دا به باغــونو ته رنګــونه ورکي
د پښتنـــــو د اوربل نـــذرېي که
چې عاشقـــانو ته ننګـونه ورکي

● ● ●

د تا مستی د هنـــــدو کش ترانه
زمـــا نڅا د اباسين سنـــــدره
راځه چې جوره کړو په دواړو وزړونو
يوه غــــوته شوې پښتنې خبـــره

● ● ●

راځه چې نوې پيــــالی وکړ نګـوو
راځه چې خـــلکو ته سوما ورکو
راځه دې ورکـــو دربـــدرو لره
جــذبه د مينې او وفـــــا ورکو

● ● ●

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځه په غــرو کې ازادي وينه کو
راځه چې خاورې ته احساس ورکو
راځه په شپولو کې بريښنا خوره کو
راځه چې کـــــانو ته حواس ورکو

• • •

پام کوه له خلکو نه بيعت مه غواړه
راځه چې مـوږ دوی ته بيعت ورکو
راځه د خـــــــلکو دعزت لپــاره
په قربـانۍ کې خپـــل عزت ورکو

• • •

ستا زړه که سوی، زه يې لا سوځم
ستــا فريادونو ته طاقت ورکـــــوم
زه سور انــــــګار يمه داغونه ږدمه
د غيــــــرت چيغو ته قوت ورکوم

• • •

هره څپه چې په لنــدي کې خوځي
د تا د ګـــــرمو وينــــــو شور ښيي
هر نوی بــاد چې په وطن خوريږي
د تا د ځـــــــوانو هيــلو زور ښيي

• • •

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک وايي دا چې ته شعرونه ليکي ؟
څوک وايي دا چې ترانې جوړوي ؟
شاعر خو هسې ښکلې حسن ستايي
ته ستر انسان يې زمـــــانې جوړوي ؟

● ● ●

څه دی داژوند ، دالندکې اوسيلی
چې ديوې گرمې چيغې زور نلري
راځئ دا زړونه څپـــو ته وغورځو
که چپـــړې اور نلري ، شور نلري

● ● ●

گوره تياره دې وارخطا نکـــــري
اجمـــــله شپې پسې خو لمر راځي
زه چې د خپــلو پيغلو وروځې گورم
مـــا ته په ستر گـــو کې خنجر راځي

د کب ١٦ کابل ١٣۴۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاعر ته

(دوهم پیغام)

اې خوږه یاره د غمـــــــــونو اشنا
د خوادثو د کلـــــــــــونو اشنا
ته د اټک د ســـــــــر کشیو گواه
زه د پامیـــــــــــر د توپانونو اشنا

● ● ●

غیـــږه که خلاصه چې اشنا راځي
کاروان د مینې او وفـــــــا راځي
ستاسې د تورو د جگـــړې ډگرته
پیغـــــــام د فتحې د سبــــا راځي

● ● ●

د غـــــــلامانو د ځنځیـــــر سازونه
زموږ په غـــرو کې ولولی خوځوي
دا نوی نوی تقـــــاضې د زمــان
د ولسونو رگ او پلی خوځـــوي

● ● ●

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعــــر چې لیـــکمه لمبې وهي
لکـــــــه امــو شي او څپې وهي
دا د بیلتون په اور کې سوی زړ گی
چې تا رایاد کمــــــــه ناري وهي

• • •

زړه رانیږدې که چې څه اور در کم
د شور د پاځه نــــوی شور در کم
مې له پــولادو سره وجنگـــــوه
زه به دې جنګ ته نوی زور در کم

• • •

په دې تیــارو پسې رڼــــا راځي
میـــــــدان د تور و نن سبا راځي
د بیــــــــلتانه د تــورو لړو تر شا
شغــــــله د سترگو د اشنا راځي

• • •

د نړۍ بـــــاده مستــــانه راځه
زه د مستۍ څــو ارمـــــانونه لرم
د لیـــــــونیو د محفـــل نذر ته
په زړه کې پټ څو پیغـــامونه لرم

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې تر ايرو لانـــــدې مخفي اوره
لېږ مې رسوا که زه رســـوا ښه يم
پټه نغمه يم د فطـــــرت په زړه کې
تردې يـــــوه چيغه بـــرالا ښه يم

● ● ●

مــا دا کمکې غمونه ـ نه غموي
زړ گيه مـــــا لره لـــوی غم راکه
سر مې کوچنی صنم ته نه کوزيږي
يو بې همتـــــا غـونډې صنم راکه

● ● ●

راته ښکارېږي چې اوس لمر خېژي
د شپې لمنې کې رڼا ښـــــکاري
د زړه کړکی چې ځنگه خلاصه کمه
منظر د نوې پښتنونخـــوا ښکاري

● ● ●

د ازادۍ د مـــــوزيک مستې څپې
لـــــکه سيـــلاب په پښور درځي
غــــوړونه پرانيـــزه دردمنه اشنا
گـــوره چې څومره زورور درځي

● ● ●

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته هاتیـــانو ته کږۍ لویـــــدلی
خو اوس مستی کوي کږۍ ماتوي
د ازادۍ نه راوتـــــلی فـــریاد
دا پرونۍ زړه نـــــــړۍ ماتوي

• • •

د هنـدوکش لمن کې نوي ګلان
راغــوړیدلی دي وږمې خـــوروي
د سرو غـــــــرونو په ذره ذره کې
راغــــورځوونکې زلزلې خوروي

• • •

ستـا چیغې اورم خـو تر ور نه یم
ځــــکه زه ګورم چې دوا درځي
د تورې شپې له تیــارې مه ویریږه
سپیـــدې چاودلی دي سبا درځي

د زمری ۱۲ کابل ۱۳۴٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کنړ سين

يه مسته مسته ، کنــــــړه مسته
په ځـــــګو پټه ، په تګ بدمسته
پيــړۍ تيرېږي ته ورته نــــاځي
اوړې رااوړې قـــــرار دې نسته

• • •

په سر دې دومي سپينکې ځګونه
لــکه په شنه کې دوريځــو غرونه
هسې ښــکارېږي لکه چې وراکې
نجونه په سر وړي د ګل شکرونه(۱)

• • •

دغه چې بولې د ژونــد سنـدره
درنې بوللی ، خـــوږې شکرې
چاته يې وايي ، چاته يې لېـــږي
دا بې اثـــرې ، دا مرغـــــلرې

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا ته ورښيي دا غورځنــــګونه
سرکشې منــډې، ازاد موجونه
په لويو کـــاڼو ککــــره ټو کې
د چا لپـــــاره دا ټکــــرونه

● ● ●

دا څه جنــون دی ستا په څپو کې
دا څه مستي ده ستـــا په رګو کې
څه هنــګامه ده چې پای يې نشته
ستا په سرود کې، ستا په نارو کې

● ● ●

له ښاره راغلم چې خوب به وکړم
تسل د درد او اشـــــوب به وکړم
ستا څپې راغلی زه يې بيــدار کړم
په ما حرام دی چې خوب به وکړم

● ● ●

اوس چې ستا زړه کې څپه خوځېږي
شعر او سرود شی له مـــا خورېږي
خــــلکو ته وړمه د تا خبــــرې
پې راژوندي شی ورته نڅيــــږي

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې لېــــونيه د کنــــړ سينه
چې دې اخته کــړم په رسوا مينه
اوس خو نوورکه دا زمــا زړه ته
خپــله ځپـــانده سرکشه وينه

● ● ●

غيږ دې کړه خلاصه چې کمه سمی
ستا په ځپو کې اوښـــکې ويرجنی
ستا په توپان کې خپل شور خوندي کم
چې زرغونی کــړي رالوځی ونی

● ● ●

زړه نړۍ دې ، نـــــوې نړۍ شي
په دې تيارو دې رڼا خـــوره شي
د عشق د دود دې هــره بلۍ شي
د ورور ګلوۍ دې هــره بانډه وي

● ● ●

يه مسته مسته ، کنــــړه مسته
په ځـــــګو پټه ، په تګ بدمسته
د ژوند جاله مې درکې لاهو کړه
اوس يې درنيسه اې زبـــــر دسته

د سلواغې ۲۴ جلال اباد ۱۳۴۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دربارې شاعر سره

د ښکلو نجونو او گلونو شاعر
په سپينو لېچو د خوبونو شاعر
د فحاشيو د بزمونو شاعر
د شو خيرنو ارمانونو شاعر

● ● ●

په ډېره نرمه مهربانه ژبه
ما نه پوښتل ته هم شاعريي گوره؟
د ژوندانه په دغه ښکلی لارکې
ته هم د حسن مفسريي گوره

● ● ●

ته د گلانو زمزمې اورې؟
ته د پېرونو ترانې اورې؟
ته اوازونوکې رنگونه وينې؟
ته په رنگونوکې نغمې اورې؟

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا د ترخـــو شونډو نیشه لیـــدلی ؟
تا یې د سرو شیشو شراب څښلـــلی ؟
تا په مالــــګینو پستو شونـډو ایښي
تا په ســـــکروټو کې ګلاب څښلی

• • •

د لنـــډو څڼو تر چتـــــــــر لاندې
د غوږ بربښنـــــا په زړه ویشتلی نه یې ؟
کـــــله نیشه کې د پیغـــــلو ټوخندي
په هوســـــــــوونکې ځبېښلی نه یې ؟

• • •

د مستی ښځی یـــاغي شوی نظـــر
تا په شرابـــــــوکې لیـدلی که نه ؟
د عشـــق اواز دي د هغی له زړه نه
په اوسیـــــلو کې اوریـــدلی که نه ؟

• • •

د تور کمیس له سپځیـــــدلی درزه
د نجـــل پوستکې تخنـــولی نه یې ؟
تا چې د حسن لوټمــــــــاري کوله
هغی په غـلا بــــــاندې نیولی نه یې ؟

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـــــله دې حـــور د مشرقه سره
د مى جامـــــونه جنـــګولی که نه ؟

کـــله دې تی د مغـــربی ښاپيرۍ
په نخبـــــــــدو کې زنګولی که نه ؟

● ● ●

کـــله د لنډو کميســـونو اعجاز
له ساړه عقـــله راايستـــلی نه يې ؟

بيـــــا دغوښنيـــو بلـــورينو ورنو
د شوق په اورکې سوځېدلی که نه ؟

● ● ●

تا خلاصی کړې دي د نجونو تنۍ
تا له چا ايستی د ايستــــلو جامی ؟

چا چې پټ کړی په شوخۍ کې بدن
تا يې چيــــرلی د چيــــرلو جامی ؟

● ● ●

کـــله دې شين کميس په سپينو پښو
چېــــرې ليدلی چې ښويږې پسی ؟

له زنـــګنو تر ښـــکلو تيـــو پوری
ورو ورو خوځېږي او لوځېږي پسي ؟

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا لوخـــه شوې غنـــم رنګه نجلۍ
سرې رڼـــايي لاندې ليدلې که نه؟

تا د نيشي په ليـــــونی جهان کې
پخپـــــلو مټو کې نيـــولې که نه ؟

● ● ●

تا په سينه بانـــدې داغـــونه ايښې
چـــا د ګرمو پيـــــدونکـــو تيو ؟

تاپې رودلې دي د نـــــارو څوکې
ته يې مست شوی يې په سپينو ميو ؟

● ● ●

کـــله د عشق او ګنـاهونو سين ته
په مجبـــــوری کې ښويدلې نه يې ؟

د چا په ګرمه په تبجنه غيـــــږ کې
زړو شـــرابو څمـــــــلولې نه يې ؟

● ● ●

که ته شاعر يې د عشقـــونو اوسه
څه د شرابـــو څه دنجونو اوسه

څه د ځوانيـــو د خوبـــونو اوسه
څه د ګناه او څه د خوندونو اوسه

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته په باغـــــونو کې ګلـونه ستایه
ته په ګلـــونو کې رنــګونه ستایه

ته د زري جامو په مورګـو باندې
د چا د سرو شونډو لالــونه ستایه

● ● ●

که ته شاعر یې د غمــــونو مه شه
کور د دردونو او رنځــونو مه شه

د فریـــادونو کـــــــړاوونو مه شه
د ټول عـــــالم د عذابـونو مه شه

● ● ●

ستایې د خـــلکو له رنځو سره څه؟
ستا د بزګـر له ورځو شپو سره څه؟

چېـرې چې غواړې پالنګ وغوړوه
ستایې له سمڅــو او کپو سره څه ؟

● ● ●

مـــــا وې شاعره؛ اې زړه شاعره
لادې ناولی هوســـــــونه شته دې

لا دې په سر کې د فتنې لوخـــرې
لا دې په زړه کې فسادونه شته دې

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته د ســــــلطان د دربارونو شاعر
زه د محـــــرومو ولسونــو شاعر
ته د خمـــــونو او جامــونو شاعر
زه د پیـــــړۍ د قیـــــامونو شاعر

● ● ●

ته د پاچـــا د غـــــرورونو شاعر
زه د غـــــــلام د فـریادونو شاعر
ته د ســــــلطان د نعمتـــونو شاعر
زه د بزګــــــر د سوکړکونو شاعر

● ● ●

ته د مــــانۍ د اقبــــــالونو شاعر
زه د کیـــــږدۍ د ادبارونو شاعر
ته په بزمــــــــوکې د نازنو شاعر
زه په زنـــدان کې د مرګونو شاعر

● ● ●

ته د نیکمـــــــرغو پسرلیــو بریښنا
زه د بدمـــــرغو بارانـــــونو ژړا
ته ماښامی کې د بزمـــــــونو نڅا
زه سبـــــــاوون کې د تیغونو ځلا

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د مظـــــلوم دغورځېـدلو ګواه
زه د ظالـــــــم د غـــرېدلو ګواه

زه د دهقــان په ویلی شوې غوشه
د زمینـــــــدار د شخووهلو ګواه

• • •

زه د بې وسو د ځګېـــــرویو اواز
د اسیــــــــرانو د پېـــــــریو ژړا

زه ولســــــونو ته د مسني قــاصد
زه ظالمـــــــانو ته د تـورې سزا

• • •

زه د بربنــــډو د بزمـــــونو نه یم
د خـــــودفروشو د عشقونو نه یم

زه د اغـــــزو یم ، د ګلونو نه یم
زه دوزخی ، د جنتـــــونو نه یم

• • •

زه عـــــذابونو زیـــــږولی یمه
زه توپـــــانونو ازمـــویلی یمه

زه د خـــــوني بادو څپېړو په مخ
تر زر کـــــــرته ډېر وهـلی یمه

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د وطن د غــــــــريبيو بچی
د تورو شپـــو د بې وسيـــو بچی
د نامينـــــــديو د سلګيـــو بچی
د بې ثمـــــــره اوسپـــليو بچی

● ● ●

زه د غمـــــــونو عــذابونو شاعر
د يو وطن د کـــــــړاوونو شاعر
زه د بزګـــــرو د ننــګونو شاعر
زه د کـــارګرو د جنګونو شاعر

● ● ●

زه چې شاعر يم د انســـان د مينی
ريږګالـــــــونکو ته شعرونه ليکم
زه په مــــالوچو کې لمبې کرمه
زه په بارونو کې اورونه ليـــــکم

● ● ●

زه همـــــــــدغه يمه، دغه به يمه
نـــګه د خـــلکو وم، نګه به يمه
د زيارستـــونکو د مرچـــلو پرچم
لـــکه پخـــوا چې وم، هغه به يمه

دوری ۱۲ کابل ۱۳۵۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکه‌لار

غـــرونو بيا د لـــړو څـــادر واغوسته
بيـــايې د تنـــدي تبۍ لنـدی شولې
پاس له هســکو څوکـــونو نه ژورو ته
ړنـــــګی د وريځو قـــافلې شولې

• • •

بـــاد په مخه رټي دوورو اوښـــان
ښکته، لا هم ښکته، مخ په ځوړوځی
خـــوړکې له نمجنو او لنــــدو بوټو
څاڅی ساړه څـــاڅکي او په ترږوځی

• • •

پورته د اسمـــان د مخ په ګونځو کې
ورکـــه ده له سره د نـــــرمۍ مخه
دم په دم بنــــديږي تـــودو سيمـو ته
لاره د رمـــــو او د کيـــږدۍ مخه

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

وریځـــو ړنګی کړې د نجات نښی
واورو د لاروو پښی ترلــــــــی دي
لړو د ماښـــام په ګونـــګه خره کې
غـــروکې د شپنـــو لارې وهلی دي

● ● ●

زه چې د دې سختو او سړو غـــرونو
یو د ورکـــــو لارو مســـــاپریمه
زه د یاغــــــی مینې د وزرو په وزر
دلته خپـــــلو ورکـــو پسې سریمه

● ● ●

زه چې په دې شپه کې له توپـــان سره
کنــــــدو ګړنـــګونو کې خوځیږمه
هیـــــله مې دغه ده خپـــلو هڅو ته
زه به خپــــــلې مینې ته رسیـــږمه

● ● ●

یه په ویده لمـــــر کې د شغلو حوری !
پرېږده چې په لیڅه دې سر کیـــــږدم
مه تړه زمـــــــا په مـــخ ور مه تړه !
شپه ډېـــره سړه ده او زه ریـــــږدمه

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېږده چې د تا په تـــــــوده غېږه کې
دا د مـــــرګ دور کې شپه سبــــا کمه
پرېږده چې د مینې په مستیــــــــــو کې
دا د غـــــــرونو ورکه لار پیـــدا کمه

دمرغومی ۱۱ کابل۱۳۵۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوان شاعر ته[۱]

يه د هېلمنـــــد د غورځنـــګونو عطا
د يـــــاغي سين د فــــــريادونو عطا
د ويـــدو دښتــــو په سره سينه کې
د يو مـــــلت د عـــــذابونو عطا

● ● ●

د هر ماښام له وينـــو ډک ګوګل نه
ستا د خـــوږمن زړګی نـارې اورم
د هــر غمجن نسيـــم په ښکلی ژبه
ستـــا د دردونـــو اشــارې اورم

● ● ●

د تارګـــو ته چې کـــوم ساز راځي
مـــــا ته دغـــــلته آواز راځي
ته د آغــــــاز د لذتـــونو کافر
مـــا ته ارمـــان اوس د آغاز راځي

● ● ●

۱ ــ هادي عطايي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سړې شپې په اوسیلو کې ولی
ما ته رالیږي دا سړې ساوې
دا د ناصورو ځیګرونو ځګیروي
دا د پیړیو دغمونو ناوې

• • •

ته وایې وسوم ، زه دې سوی غواړم
چې سوی نه وي خو پتنګ نه وي
ته د حرمان په چړو ژوبل بنه یې
چې ژوبل نه وي خو د جنګ نه وي

• • •

په آرامۍ کې دې زوال وینم
شاعره ګوره چې خراب نشې
یاغي څپه شه د دریاب په زړه کې
ګردابه ګوره چې سراب نشې

• • •

شرم دی شرم د سارا اغزي ته
چې رنګ او عطر د ګلانو لري
پیغور پیغور دی د توپان مرغه ته
چې لطافت د بلبلانو لري

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

کــله چې ونخېـږي تـــــورې شپې
کــله چې وځړېــږي خـــړې لړې
کــله چې وایښي سپینــــکی ځګونه
کــله چې وځبي دغـــــــرونو تړې

● ● ●

کــله چې ووزي له یاغي وریځـــــو
د قهــــــرجنو تنـــــــــدرونو آواز
کــله چې یو شي د دریاب کړیـــکو
په یرغلــــو کې د برېښنــــاوو پرواز

● ● ●

هله دریاب ، دریاب دریاب ښــکاري
د قدرتو د عظمتـــــــونو زانـــــګو
ستر برېښي ، ښـکلی او ژوندی برېښي
د حرکت او بدلـــــــونو زانـــــګو

● ● ●

همدې یاغی، یاغی، یاغی ته ګـــوره
څومــــــره قوي او هیبتناک ښکاري
رعب او ویره او پرتــــــــم خوروي
آزاد او ښـــــکلی او بېباک ښکاري

● ● ●

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته هم درياب يا د دريـــــاب زوی شه
د سره هيلمنـــد د سيــــلاوونو شاعر
يا د وطن د سوځـــــــونکو ورځـــو
د يرغـــــــلونو ، ګــــردشونو شاعر

● ● ●

شه د ساړه رغـــلی په مړو ايـــرو کې
د بيا لمبـــــــو د بلېــــــدو هادي
شه د څپو د شوګيــــــــريو همـــراز
شه د هيلمنـــــــــد د ترانـــو هـادي

● ● ●

هيلمنـد خو مست دی ، د مستيو شاعر
زمـــــوږ د هيلــــو د هستيو شاعر
د زمـــــــانې د سرکشـانو سرکش
د دې وطن د بدمستيــــــــــو شاعر

● ● ●

لکه له زغـــــــرو تبنتيدلی ښامــــار
له هـــــــرې تيـــــږې سره تن وهی
په هـــره پرښه بانـــــدې خوله لګوي
نويو سيــــــــــلونو ته لمـــــن وهي

● ● ●

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی د محمـــــــود د حمـــاسو شاعر
دی د مسعـــــــود د تلـــوسو شاعر
دی د آسمـــــــان د تنـــدرونو ويانـد
دی د سرو وينــــــــو د کاسو شاعر

● ● ●

دی د افغـــــان د عظمتــــونو راوي
دی د ميـــرويس د يرغـــــلونو راوي
دی په ايــــران کې دهوتـــــکو وړونو
د ترخــــــو مانو او مـــرګونو راوي

● ● ●

دی د وطن د کـــــــــړاوونو نـــاره
دی د تاريـــــــخ د مرســـلانو امير
دی د جهـــــان د حواثو نهنـــــګ
دی د زمـــــان د آسمانونو قجيـــــر

● ● ●

دی د کــــــلونو په تيـــاره تونل کې
په سختـــــو لارو د مــــزلونو هادي
دی د پيـــړيو په ستومـــــانه زړه کې
په اوږدو شپــــو کې د صبرونو هادي

● ● ●

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېږدۍ

که ته رښتیــــاېې د هېلمنـــــد شاعر
د یاغی سین د غـــــورځنګونو هادي
نو د پیـــړۍ په کـــــر کېچنه لارکې
شه د زلمـــــو د ارمـــــانو هادي

● ● ●

ورځه راویښ که د غضب بــــــادونه
په سپین میـــــــدان شه د توپان هادي
ورځه مــــــاڼو شه ، د نجــات ماڼو
په سختـــــــو لارو د انســــان هادي

● ● ●

بانـــدې راووزه د جـــــګړې ډګر ته
لویــــو ننګونو ته قـــــوت ورکـــړه
له کـــــلکو کارو سره وجنــــګېږه
ځـــــوانو موجـــونو ته طاقت ورکه

● ● ●

د دښت بادون چې ځګــــرېږي عبث
ورکـــه دا ته د جنـــــــګېدو ژبه
د دې بیـــــدیاوو د خــــورو پرګنـــو
د ویښیـــــــدو او جګیـــــدو ژبه

● ● ●

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې تورو تورو غــــرو ته وغـــږوه
د خپـــلې سرې فلسفې سره شعرونه
دغــو سږو خــــاورو ته ننه بـاسه
لـــکه د اور غـــوندې تاوده شعرونه

• • •

دې کنهـو خلکـــو ته غوږونه ورکه
پرېږده چې واورې د توپـــــان آواز
دا له جهـــــانه يتيم شـــوى وطن
پرېږده چې واورې د جهـــان آواز

• • •

شي د خپــــو د يرغـــلونو وطن
د انقـــــلاب د ارمـــانونو وطن
د تنـــدرونو تر اورونـــــو لاندې
د نوي ژونـــــد د تــــکلونو وطن

دزمرى ۱۰ کابل ۱۳۵۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

يه خلکو خلکو

(دوهمه ترانه)

يه خــلکو ! خــلکو ! دوطن خلکو !
يه د دیٔ غـــــــرونو مبـــــارزانو
آيا در رسي شور د مـــــــــوجونو
په شپه کې چيغې د مـــــــانهو ګانو

● ● ●

د وطن غيـــــــږه پرون بستـــــر ؤ
خو اوس د وينــو ، ياغي درياب شو
پکې ډوبيـــــــږي هر يو نـــاولی
هغه چې خصـــــــم د انقلاب شو

● ● ●

اوس ترينه تښتي په بيــــړه بيـــړه
څوک چې د خوښو ورځو ياران وو
په سرو لمبـــــو کې ورته ولاړ دی
څوک چې د خلکو خدمتــګاران وو

● ● ●

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه ده چې ځمکه په لړزېــــدو شوه
ښه ده چې پای شوې تورې چوپیاوې
ښه ده چې پراخه شو میــدان د منــډو
ښه ده چې یو شوې تــــولې ژړاوې

● ● ●

اوس خونړۍ شوې د وطن او ښــــکې
پکې نسکـــــور د زور بېــرۍ شوې
د شهــزادګیــو د سرو غـــــروانديې
د ماتېــــدونکو غاړو کــړۍ شوې

● ● ●

وطن راویښ شو خـــــلک جنګېږي
هـــــره ورږمه یې د ننــــــګ نغمه ده
د خـــــــاورې هـــــــره ذره تبجنه
د نېـــــکو، بدو تر مینــځ جـګره ده

● ● ●

اوس راژوندې شو مـــــړه آوازونه
دا د پېـــــړیو چوب فریــــــادونه
دا په ګـوګل کې د اور بڅـــــرکې
پټ غضبــــــونه، پاک کســــاتونه

● ● ●

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېږدۍ

د اور په سين کې اوس لامبــوزن شو
هـــغه چې هسې نقش زميـــن ؤ
د لوښو تورو ، ميـــــدان ته ووت
کـــوم چې د مخې ، تمـــاشا بين ؤ

● ● ●

پرېږده چې لــــوړ شي، آواز د تنـدر
پرېږده چې ووزي ، دوينـــــو لارې
پرېږده چې لنډ شي، پرېږده چې پرې شي
دا تور لاســـونه ، نا روا چـــارې

● ● ●

دا به وطن ته د عـــــــزت نوم شي
دا به د خـــلکو دژوند مضمون شي
دا به يوه لاره د قــــــــربانۍ شي
دا به د ځمـــــــکې يو نوى يون شي

● ● ●

دا به راوېښ کړي ، ويده ننـــګونه
دا به بيـــــدار کړي ، پټ غيــرتونه
دا به رواج کـــړي ، نوى نرخـــونه
دا به رڼـــا کړي ، د بزکــر خـــونه

● ● ●

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسره ځغـــله، تر څو چې ځغـلې
دا سوځـــــــوونکې د اور سېـلونه
ورسره لـــوبه، څومـــره چې لوبې
دا د سرکشـــو ، څپـــــو سېلونه

• • •

دا سنــــګرونه، دا سنـــــګرونه
د اور واټـــونه، د وینــــو لارې
دا تماميـــــږي، دا هـــــواريږي
د سر په لــــوبه، نه قــــلارې

• • •

پښه پخه ږده ، وارخطـــــــا نشي
دا د مېــــــرانو ، لومــړنی باب دی
په دې کې نشي ، د ناز خــــوبونه
دا انقـــلاب دی، دا انقــــلاب دی(۱)

۱۳۶۰ر۸ر۴

۱ ــ د (په خلکو خلکو) « دوهمه ترانه » په دوهم چاپ کې زياته شوی ده .

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library